

Innst. S. nr. 106

(2000-2001)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Erik Knudsen, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson om innføring av elevers rett til fritt skolevalg på videregående skole

Dokument nr. 8:17 (2000-2001)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for at all norsk ungdom, fra høsten 2001, sikres rett til fritt skolevalg i den videregående skole."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at fylkeskommunene har ansvar for videregående opplæring. I forbindelse med Reform 94 fikk alle 16-19 åringer rett til videregående opplæring. Elevene fikk også rett til et av tre grunnkurs. I opplæringsloven § 13-3 første ledd plikter fylkeskommunen å oppfylle denne retten for alle som er bosatt i fylket, og søkerne gis rett til et av tre grunnkurs som de har søkt. Søkerne rettighet er knyttet til hjemfylkeskommunens kurstilbud og ikke til den enkelte skole. Fylkeskommunen avgjør hvor mange elevplasser som skal tilbys på de enkelte grunnkurs og videregående kurs. Det er fylkeskommunen som organiserer inntak til de ulike kurs og skoler.

Flertallet viser til at fylkeskommunene organiserer dette på ulike måter. Noen praktiserer fritt skolevalg i hele fylket, andre i begrensede byområder, mens andre igjen kun gir valgmulighet på kurstilbud. Måter å organisere inntaket på er ofte begrunnet i geografi, reiseavstander og ønsket om å opprettholde er spredt tilbud. Det er ulike erfaringer fra de fylker som praktiserer helt eller begrenset fritt skolevalg. Det er de poli-

tisk valgte organene i fylkeskommunen som fatter vedtakene på dette området.

Flertallet viser til oppgavefordelingsutvalget som har gjennomgått de tre forvaltningsnivåene og fordeling av deres oppgaver. Fremtidig plasseringen av ansvaret for videregående opplæring vil avklares når Stortinget behandler den ventede stortingsmeldingen.

Flertallet mener det ikke er riktig å vedta lovendringer nå som overstyrrer fylkeskommunene i forhold til hvordan inntaket til videregående opplæring organiseres.

Flertallet avviser etter dette forslaget fra stortingsrepresentantene Ulf Erik Knudsen, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at elevene selv skal ha rett til å velge videregående skole. Opptaket skal skje på grunnlag av karakterer, ikke geografi. Målet må være å komme frem til en ordning med fritt skolevalg, uavhengig av fylkes- og kommunegrenser. Disse medlemmer mener at fritt skolevalg er et viktig virkemiddel for større mangfold og valgfrihet i videregående skole.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til forslaget i dokumentet. Det fremgår av forslaget at i flere fylker kan elever til de videregående skolene søke fritt over hele fylket, mens andre fylker opererer med regioner som søkerne må holde seg innenfor. I noen fylker kreves det at elevene skal søke skole i hjemkommunen. Graden av strenghet i praktisering av regelverket varierer fra fylke til fylke. Det er altså slik at norsk ungdom behandles svært forskjellig avhengig av hvilket fylke man bor i. Disse medlemmer finner det uakseptabelt at mange unge

mennesker er fratatt retten til selv å velge skole, som følge av sitt bosted.

Etter disse medlemmers syn bør det være en selvfølge at elevene skal ha den samme rett til fritt skolevalg uansett i hvilken del av landet man er bosatt.

Disse medlemmer vil vise til at det i forslaget fremgår at de fylker som praktiserer fritt skolevalg, ser ut til å være fornøyd med denne ordningen.

Disse medlemmer tar opp forslaget fra dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for at all norsk ungdom, fra høsten 2001, sikres rett til fritt skolevalg i den videregående skole."

Komiteens medlemmer fra Høyre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag som sikrer prinsippet om fritt skolevalg for elever i videregående skole."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for at all norsk ungdom, fra høsten 2001, sikres rett til fritt skolevalg i den videregående skole.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag som sikrer prinsippet om fritt skolevalg for elever i videregående skole.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:17 (2000-2001) - forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Erik Knudsen, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson om innføring av elevers rett til fritt skolevalg på videregående skole - avvises.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 18. januar 2001

Ranveig Frøiland
leder

Rikke Lind
ordfører

Rune E. Kristiansen
sekretær